



**Príhovor generálnej riaditeľky Univerzitetnej knižnice v Bratislave
na slávnostnom otvorení výstavy
*Littera Scripta Manet – Unikáty Slovenského národného archívu
v rukách reštaurátora Ivana Galamboša.***

Vážené dámy, vážení páni,
vzácni hostia,

je pre mňa veľkou ctou a potešením, že vás môžem privítať na pôde Univerzitetnej knižnice, najväčšej a najstaršej vedeckej knižnice na Slovensku, na dnešnom slávnostnom otvorení výstavy, ktorá nesie výstižný názov: ***Littera Scripta Manet – Unikáty Slovenského národného archívu v rukách reštaurátora Ivana Galamboša.***

Za partnerstvo pri príprave tejto výstavy hneď v úvode vyslovujem veľké poďakovanie vedeniu a pracovníkom Slovenského národného archívu.

Univerzitná knižnica v Bratislave má bohatú, takmer storočnú tradíciu v podpore vzdelávania, vedy a kultúry na Slovensku. Od svojho založenia v roku 1919 zásadným spôsobom ovplyvnila generácie významných vedcov, pedagógov, spisovateľov a ďalších osobností spoločenského a kultúrneho života Slovenska.

Po rekonštrukcii troch historických budov knižnice pred viac ako 12 rokmi, dnes pôsobíme ako moderné knižničné a kultúrne centrum, ktoré poskytuje rozsiahle spektrum knižnično-informačných služieb a zároveň je miestom odborných podujatí so širokým kultúrno-spoločenským záberom a našou snahou je stať sa živým centrom kultúry.

Výstava, ktorú dnes slávnostne otvárame, je totožná s poslaním Univerzitetnej knižnice v Bratislave, ktorým je aj uchovávanie kultúrneho dedičstva a šírenie knižnej kultúry.

Preto je pre nás ctou vo výstavnej sále Univerzitetnej knižnice v Bratislave v turisticke frekventovanom období prezentovať celoživotné majstrovské dielo celosvetovo uznávaného reštaurátora pána Ivana Galamboša.



O význame majstrovskej zručnosti pána docenta Galamboša svedčí aj punc, ktorý bol udelený tejto výstave Ministerstvom kultúry SR rozhodnutím, že je súčasťou oficiálneho programu Európskeho roka kultúrneho dedičstva 2018.

Dovoľujem si pri tejto príležitosti sprostredkovať Vám srdečný pozdrav od celoslovenskej koordinátorky Európskeho roka kultúrneho dedičstva na Slovensku, Ing. arch. Zuzany Ondrejkovej, PhD. ktorá sa z pracovných dôvodov dnešnej slávnostnej udalosti nemôže zúčastniť.

Hlavným zámerom Európskeho roka kultúrneho dedičstva je podnietiť čo najviac ľudí, aby objavovali a spoznávali kultúrne dedičstvo Európy, a posilnili pocit príslušnosti k spoločnej európskej rodine. V roku 2018 sa kladie dôraz na:

- hodnotu kultúrneho dedičstva pre spoločnosť,
- jeho hospodársky prínos,
- jeho úlohu v európskej kultúrnej diplomacii,
- význam jeho zachovania pre budúce generácie.

Celoživotné reštaurátorské dielo pána docenta Galamboša je dokonalým naplnením vo všetkých štyroch spomenutých hlavných cieľoch Európskeho kultúrneho dedičstva pre rok 2018.

Skôr ako odovzdám slovo ďalším rečníkom a samotnému pánovi majstrovi, dovoľm si v stručnosti pripomenúť **najvýznamnejšie profesionálne medzníky pána Ivana Galamboša:**

Na celom svete je známy ako reštaurátor písomných a knižných pamiatok, výtvarník, autor umeleckých knižných väzieb a umeleckých faksimile, hosťujúci docent, vysokoškolský pedagóg na Vysokej škole výtvarných umení a odborný reštaurátor Slovenského národného archívu.

Pán Galamboš je autorom knižnej väzby Ústavy SR, mnohých zberateľských výtvarných umeleckých knižných väzieb, umeleckých adresných dosiek, exkluzívnych votívnych listov, hostovských kníh prezidentov SR a exkluzívnych štátnych darov. Medzi najunikátnejšie patrí dar britskej kráľovnej Alžbete II. a dar prezidenta Rudolfa Schustera pre Univerzitu v Krakowe.

Je taktiež vyhľadávaným a uznávaným autorom umeleckých faksimilí vzácných historických dokumentov. Vytvoril unikátne faksimile Proglasu, najstaršieho písomného záznamu staroslovienskej poézie, faksimile dokumentov o živote sv. Konštantína a sv. Metoda z obdobia Veľkej Moravy.



Medzi jeho najvýznamnejšie diela patria Cividalské evanjelium, kľúčový dokumentvzťahujúci sa k dejinám Veľkomoravskej ríše, Nitriansky evanjelistár, datovaný pred rokom 1083, pápežská bula Industriae Tuae z roku 880, Erbová listina Bratislavy z roku 1436, Listina Ondreja III., Listina kráľa Belo IV. z r. 1238, ktorým udelil Trnave privilégiá slobodného mesta, Listina Belo IV. Pre mesto Banská Bystrica a rôzne vzácne listiny pre mesto Košice.

Pre SNM – Múzeum M. R. Štefánika pán Galamboš vyhotovil faksimile osobných dokumentov generála Štefánika. Pre Rakúsku národnú knižnicu vo Viedni zreštauroval stovky vzácných originálov, zbierku hudobných rukopisov panovníka Karola VI. Habsburského a podielal sa na projekte Österreichische Florenzhilfe – pomoc pamiatkam po povodni vo Florencii.

Pán Galamboš je nositeľom viacerých významných vyznamenaní:

- Rad Ludovíta Štúra II. triedy za celoživotný významný prínos v oblasti reštaurovania historických dokumentov a umeleckých diel (2011)
- Križkova a Sasinkova medaila za rozvoj archívnictva
- Cena ministra kultúry za doterajšie výsledky nadštandardnej práce reštaurátora v oblasti faksimile (1997)
- vyznamenanie MV ČR za prínos a rozvoj českého archívnictva (2013)
- vyznamenanie Pro Arte Heraldica (2015)
- pamätná medaila Predsedu TTSK za zachovávanie kultúrnych a historických hodnôt v SR (2016)

Na záver si dovoľujem zvlášť poďakovať pánovi majstrovi Galambošovi za významnú pomoc Univerzitnej knižnici v Bratislave, ktorej vyhotovil verné napodobeniny (fascimile) najvzácnejších tureckých, arabských a perzských rukopisov z unikátnej Bašagičovej zbierky, ktorá je súčasťou historických fondov našej knižnice a od roku 1997 je zapísaná v medzinárodnom registri programu Pamäť sveta UNESCO.

Vďaka kvalitným verným napodobeninám (facsimile) vzácných rukopisov z Bašagičovej zbierky mohla Univerzitná knižnica v Bratislave tento skvost svetového kultúrneho dedičstva prezentovať v mnohých krajinách sveta, kde sa stretáva aj vďaka majstrovstvu pána Galamboša s mimoriadnym záujmom. V posledných dvoch rokoch naša knižnica vystavovala Bašagičovu zbierku



univerzitná knižnica
v bratislave

Univerzitná knižnica v Bratislave | Michalská 1 | 814 17 Bratislava

v Španielsku, počas Predsedníctva SR v Rade Európskej únie, a v roku 2018 na pôde Iránskej národnej knižnice v Teheráne, kde zožala mimoriadny úspech.

Ďakujem za Vašu účasť na dnešnom slávnostnom otvorení výstavy a prajem Vám príjemne strávené chvíle, za osobnej účasti pána majstra reštaurovania a umeleckej knižnej väzby, na pôde Univerzitnej knižnice v Bratislave!

V Bratislave dňa 11.7.2018

Ing. Silvia Stasselová
generálna riaditeľka UKB